

LAG- OCH EKONOMIUTSKOTTETS
BETÄNKANDE nr 22/1988-89 med anledning av ltm Lasse Wiklöfs m.fl. hemställningsmotion till landstinget angående utarbetande av åtgärdsplan för att stoppa föroreningskällor i Lumparn.

Landstinget har den 30 november 1988 inbegärt lag- och ekonomiutskottets utlåtande över motionen. Utskottet, som i ärendet hört landskapsstyrelseledamoten Karl-Göran Eriksson, fiskeriintendenten Carl Storå och vatteningenjören Bror Johansson, får med anledning härav anföra följande.

I motionen föreslås att landskapsstyrelsen snarast skulle utarbeta en åtgärdsplan för att på lång sikt avlägsna föroreningskällorna i Lumparnområdet.

Inledningsvis noterar utskottet att i motionen angivits de föroreningar som belastar Lumparnområdets marina miljö och att landskapsstyrelsen är medveten om dem. Liksom motionärerna har utskottet erfarit att landskapsstyrelsen givit Husö biologiska station i uppdrag att bl.a. undersöka belastningen i vattenområdet samt dess hydrografi, bottenfauna och sediment. Enligt utskottets uppfattning skulle utredningen i huvudsak bekräfta de tecken på skador på Lumparns marina miljö som f.n. är synliga. Utskottet framhåller därför vikten av att åtgärder i brådskande ordning vidtas i syfte att minska de föroreningskällor som är kända redan i väntan på ovannämnda utredning.

Utskottet har erfarit att de största föroreningskällorna i Lumparnområdet utgörs av avlopp från hushållen, utsläpp från industriella anläggningar, fiskodlingarna och jordbruket.

Beträffande hushållens andel av föroreningarna har utskottet uppmärksammat problemen med den spridda bosättningen samt härvid behovet av miljömässigt tidsenligare avloppsrening och av att hushållens avloppsrening överlag förbättras med tillhjälp av avloppsreningsverk.

Ifråga om utsläpp från den industriella verksamheten är det utskottets förhoppning att landskapsstyrelsen aktivt följer med utvecklingen och noga överväger huruvida utsläppen ur miljösynpunkt är på en acceptabel nivå samt vidtar av behoven påkallade åtgärder.

För fiskodlingarnas del konstaterar utskottet att frågan om odlingarna som föroreningskälla redan är väckt i andra sammanhang och att utskottet noterat de miljöproblem som ansluter sig till dem. Eftersom en påtaglig syreminskning på senare tid kunnat konstateras i Lumparns bottenkikt anser utskottet att det, för att minska belastningen på vattenområdet, bör övervägas huruvida fiskodlingarna kunde flyttas ut ur detta innahav.

Beträffande jordbrukets andel av föroreningarna vill utskottet framhålla det angelägna i att jordbrukarna effektivt informeras om fördelarna med slutna gödselsystem och markkartering samt att jordbrukare som tar initiativ till nämnda åtgärder stöds ekonomiskt i större utsträckning än för närvarande.

Avslutningsvis önskar utskottet framhålla att inte enbart Lumparns innahav är drabbat av föroreningar, utan att det finns tecken på att hela Ivarskärsfjärdens sjösystem är utsatt. Eftersom det, med beaktande av de åländska vattnens betydelse ur närings- och rekreationssynpunkt, är viktigt att åtgärder i syfte att skydda vattenmiljön vidtas, anser utskottet det angeläget att det i motionen ingående förslaget förverkligas. Härvid finner utskottet att landskapsstyrelsen, efter att ha kartlagt situationen i Lumparnområdet, bör utarbeta en åtgärdsplan, enligt vilken de största föroreningskällorna, med beaktande av tillbudsstående medel, åtgärdas först. Utskottet önskar poängtera vikten av att strategin för planen utformas så att de problem som skall lösas framgår i prioritetsordning åtföljda av en tidsplan för de åtgärder som skall vidtas.

Med hänvisning till det anförda får utskottet vördsamt föreslå:

att Landstinget hos landskapsstyrelsen hemställer om att en åtgärdsplan för att minska föroreningarna i Lumparnområdet utarbetas så snart undersökningen av vattenområdets tillstånd slutförts.

Mariehamn den 26 april 1989

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Anders Eriksson
ordförande

Janina Groop
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Anders Eriksson, viceordföranden Christina Hedman-Jaakkola och ledamoten Harry Eriksson samt ersättarna Holmqvist och Wiklöf.